

BEHOUDEN VAART

Jurjen Beumer

De wind ging liggen en het meer kwam helemaal tot rust. (Marcus 4,39)

Ik houd van metaforen, ze helpen mij om situaties en gebeurtenissen helder te krijgen. Hoe het komt weet ik niet, maar de laatste tijd komt mij steeds vaker de metafoor van een boot, een schip voor de geest. Dit 'image' zal zeker gevoed zijn door de ontwikkelingen bij Stem in de Stad, én de bijna fatale scheepsramp met de *Costa Concordia* op 13 januari jl. Waarschijnlijk is er een parallelle.

Missie

We stellen ons Stem in de Stad voor als een boot. Het type boot geeft de *missie* aan. Er zijn oorlogsbodems, cruiseschepen, vrachtboten, vissersboten en wat al niet meer. Ieder met een eigen *missie*, resp. om oorlog te voeren, rijke lui te verwennen, vracht te vervoeren, vis te vangen etc.

Koers

Laten we zeggen dat Stem in de Stad een *reddingsboot* is. Ze 'verzamelt' mensen in nood en neemt ze 'aan boord'. Dat is haar *missie*. Haar *koers* is 'de onstuimige zee', dáár zijn waar de samenleving als geheel het laat afweten, om daar (het is onze *missie*) 'dichtbij mensen te zijn, vooral mensen in nood', en op den duur er voor te zorgen dat alle inwoners van Haarlem deelgenoot worden van het 'goede leven' (onze *visie*).

Verstekeling

De *identiteit* van deze reddingsboot wordt bepaald door een eigenaardige passagier, die zich als een soort verstekeling aan de varenslui heeft toegevoegd. Toen de boot tijdens een enorme storm moest uitvaren, toen lag hij nota bene te slápen. 'Maar hij lag achter in de boot op een kussen te slapen.' (Mc 4, 38). De boot Stem in de Stad herbergt in haar midden een groot Geheim. Dat is haar uitzonderlijke positie te midden van het drukke scheepsverkeer. Wie slaapt ontspant, ondanks wilde zeeën en hoge baren. Wie slaapt ontvangt. De Ene geeft het zijn lieveling in de slaap (psalm 127,2).

Interactie

Het zijn ménsen die de boot 'in de vaart houden'. Zij moeten alles op alles zetten om hun boot (hun organisatie) gaande te houden. Hun *interactie* is van levensbelang, zeker op een reddingsboot. Brug en machinekamer zijn feilloos op elkaar afgestemd. We zien dus:

- a de boot, d.i. de organisatie
- b de bemanning, d.i. het personeel (en hun vrijwilligers)
- c de passagiers, d.i. de gasten, de bezoekers, vaak *drenkelingen*, van dichtbij en ver weg; eigenlijk moeten zij tussen a en b in staan, want om hen draait ons werk, vanwege hen is de boot opgetuigd en is er personeel aan boord.
- d de onstuimige zee, d.i. de samenleving op wie met radar en kompas een permanente maatschappijanalyse wordt toegepast (wie vraagt ons wat? waar zijn we nodig? wat kunnen we? wat hebben we te bieden? e.a.).

Zwaar weer

Als genoemde interactie gaat haperen, als duidelijke leiding ontbreekt, als het personeel onvoldoende is toegerust, als de Verstekeling over het hoofd wordt gezien (hij scherpt en kritiseert ons in onze *missie*), als het dan 'zwaar weer' wordt en de boot moet gaan uitvaren ... ja, dan bestaat het gevaar dat de boot onbestuurbaar wordt, misschien wel gaat kapseizen.

De rollers van de branding

Élke boot loopt risico's, want het (leven) gaat helaas niet zonder. Ons bestaan is doortrokken van tragische rollers, die als een voortdurende branding tegen de kust van ons leven slaan. Soms mild en

kabbelend in de zomerzon, maar even vaak wreed en hard als in een herfststorm. Dáár is geen ontkomen aan, maar waar we wél invloed hebben, moeten we die laten gelden. Menselijke fouten kunnen we voorkomen, te veel risico's kunnen we vermijden, we kunnen leren in trial and error, elke dag opnieuw.

Als kapitein Francesco Schettino van de *Costa Concordia* zich teveel vermaakt met de mooie vrouwen op zijn boot en te weinig de duistere nacht in tuurt of er onheil dreigt, dan zet hij levens op het spel. Als we denken dat de automatische piloot genoeg is voor onze gemeenschap, dan worden we gemakzuchtig en raken we op drift. Als we menen het 'intussen wel te weten', dan miskennen we de complexiteit van kerk en samenleving, alsook de verwardheid van onze eigen geest.

De wind gaat liggen

Daarom verdient met name een reddingsboot een permanent onderhoud en een continue training van het personeel. Niet omwille van de boot zelf, noch omwille van het eigen lijfsbehoud, maar vanwege onze dienstbaarheid (diaconie) aan anderen. Dan daalt er rust en vrede in onze harten en wordt de boottocht van Stem in de Stad een en al vreugde. 'Toen hij wakker geworden was, sprak hij de wind bestraffend toe en zei tegen het meer: "Zwijg! Wees stil!" De wind ging liggen en het meer kwam helemaal tot rust.' (Marcus 4, 39)

(jjb, 4 maart 2012)